

## D ů v o d y:

Rekurs, jež podala povinná strana do usnesení prvního soudu, byl přípustným přes ustanovení §u 289 ex. ř., že nelze si stěžovati do usnesení, povolujícího uschování zabavených věcí, jelikož ze zařazení tohoto §u na posledním místě onoho oddílu exekučního řádu, jenž jedná v §ech 249—289 o exekuci na hmotné, movité věci a to o jejich zabavení, o omezení zabavení, o uschování zabavených svršků a o jejich prodeji, jest zřejmo, že zákon v §u 289 ex. ř. předepisuje exekuční řízení, které jest v běhu, nikoliv tedy uschování, které bylo povoleno po odkladu exekuce, který znamená úplný klid v exekučním řízení (§ 43 ex. ř.). Zpravidla nesmí ve stavu exekuce, jak byl v době povolení odkladu, nastati žádná změna a proto rekursní soud právem změnil usnesení prvního soudce a zamítl návrh vymáhající strany na povolení uschování, jenž byl podán po odkladu exekuce. Na věci nemění ničeho okolnost, že v tomto případě vymáhající straně bylo usnesením prvního soudce ze dne 26. března 1924 právoplatně povoleno uschování zabavených věcí dlužníkůvých, které však nebylo vykonáno, jelikož vymáhající strana neopatřila dopravních prostředků.

## Čís. 4173.

**Zákon ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n. o osmihodinové době pracovní vztahuje se i na nemocniční lékaře.**

**Úmluva o pracovní době více než osmihodinové jest nicotná, místní zvyklosti pracovní doby více než osmihodinové, jež se byly utvořily, již neplatí, nové vzniknouti nemohou.**

(Rozh. ze dne 23. září 1924, R II 313/24.)

Žalobce byl smluvním lékařem vojenské nemocnice. Žalobu, již domáhal se na eráru zaplacení odměny za práci přes čas, procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

## D ů v o d y:

Zásadní otázkou jest, zda se zákon ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n., jehož se žalobce a odvolací soud dovolávají, vztahuje i na lékaře nemocniční. První soud a finanční prokuratura hájí názor, že nikoli, avšak neprávem. Platnost jeho pro nemocniční lékaře lze dovoditi již z předpisu §u 1 čís. 1, jenž předpisu o osmihodinové době pracovní podrobuje podniky živnostenskému řádu podléhající nebo po živnostenskému provozované, třeba že tyto živnostenskému řádu nepodléhaly, čímž se patrně myslí podniky čl. V. vyhl. pat. k živn. řádu, mezi nimiž se pod písm. g) uvádějí i podniky léčeben všeho druhu, tedy nemocnic, ozdra-

voven atd. Že pak se předpis vztahuje nejen na práce rukou, nýbrž i na práce duševní, tedy i na intelektuály, třeba graduované, dokazuje to, že dán jest dle téhož Šu 1 čís. 1 pro zaměstnance vůbec, ne tedy pouze pro dělníky. V tom smyslu výraz ten vykládá již důvodová zpráva, řkouc, že vyjadřuje všeobecnost zákona, ježto jím zahrnuty jsou všechny osoby za plat najímané, ať jsou to dělníci, úředníci techničtí neb obchodní, veřejní neb soukromí (tisk 234 ai 1918 str. 5), a zdůrazňujíc, že zákon oproti zákonům cizokrajným sleduje snahu, pojeti v ochranu všechny pracovníky hlavou i rukou, v dílně i v kanceláři, aby vytvořena byla jednotná zásada pro všechny (str. 2 tamže). V témž smyslu zdůraznil slovo to i zpravodaj, řka, že ustanovení toto (§ 1 čís. 1) znamená, že přijetí zákona tohoto bude, až na určité duševní pracovníky, pro námezdní poměr téměř všeobecně 8hodinná pracovní doba zavedena. Kteří to mají býti ti určití duševní pracovníci, co budou činiti výjimku, není z řeči jeho patrné, a také zákon nikde žádného druhu duševních pracovníků z dobrodiní svého nevylučuje, nýbrž klade důraz jen na živnostenskou povahu podniku. Aby nebylo pochybností, které by při předpisu čís. 1 o sobě možny byly, zákon v témž Šu čís. 2 dodává hned, že předpis ten (čís. 1) platí také pro podniky, závody a ústavy provozované státem, veřejnými nebo soukromými svazky, fondy, spolky a společnostmi, ať jsou rázu výdělečného, všeužitečného nebo dobročinného. Nevadí tedy, že tu nejsou pohnutky ziskové a spekulativní, nýbrž i ústavy humanitní jsou příkazem zákona podrobeny. A jest to jen spravedlivé, že se nerozeznává a dobrodiní nepřiznává pouze práci hmotné, nýbrž také duševní, neboť nelze nijak říci, že by tato byla méně vyčerpávající než ona: vysiluje-li práce hmotná svaly, vysiluje práce duševní zase nervy, které mají potřebu odpočinku tím spíše, že přepracováním způsobuje se porucha, zůstavující po sobě škodlivé následky mnohem trvalejší, než pouhá únava svalů. Ani tedy doslov zákona ani jeho legislativní důvody nemají na sobě ničeho, co by svědčilo proti, nýbrž všecko, co svědčí pro. Marně se rekurs snaží vyloučiti platnost zákona na projednávaný případ poukazem na čl. VII. smlouvy ze dne 8. dubna 1922, který stanoví, že pro žalobce vznikají z ní práva a povinnosti zaměstnanců, podléhajících zákonu o obchodních pomocnících, a vyzdvižením Šu 6 tohoto zákona. Neboť tento § praví sice, že objem služeb — a pracovní doba spadá beze sporu pod pojem objemu — a odměna za ně řídí se, nebylo-li nic jiného umluveno, místní zvyklostí, a není-li jí, že se míni služby podle okolností přiměřené a též i taková odměna, avšak toto ustanovení bylo změněno právě uvedeným již zákonem stanovícím imperativně (§ 1 čís. 1 »n e s m í pracovní doba zásadně trvati déle« atd. a § 2 »zakázáno jest« atd.) osmihodinnou pracovní dobu, a odměnu za práce přes čas, byly-li úředně povoleny (§ 1 a 2 pak § 6 a 7). Kategorický zákaz působí, že opačné ustanovení smlouvy neplatí (§ 879 obč. zák.), jsouc nicotné, a že když není ve smlouvě ohledně doby pracovní nic stanoveno, nelze sahati k místní zvyklosti (která ostatně teď, za vlády onoho zákona nikde již existovati nemůže, protože dříve existovavší byly zákonem tím potlačeny a nové vyvinovati se nemohou), pokud se týče ptáti se, jaká doba by byla přiměřená, neboť zákon sám

smlouvu doplnil zákazem delší pracovní doby než 8hodinné a ustanovil, jaká pracovní doba je přiměřená, že je to s určitými výjimkami osmihodinná. Možno tedy smlouvou ujednatí jen něco zaměstnanci příznivějšího, než stanoví zákon, na př. tedy kratší pracovní dobu než osmihodinnou. Miní-li dále rekurs, že u nemocničního lékaře je to z větší části jen pohotovost ku práci a ne všecko skutečná práce, o níž mluví § 1 čís. 1, dlužno odkázati na § 7 čís. 3 zákona, který otázku pouhé pohotovosti v poměru ke skutečné práci upravuje, a čís. 4, kde i honorování předpisuje. Dle těch předpisů pohotovost má jen ten význam, že pravidelná doba pracovní (osmihodinná) může, jsou-li tu podmínky, býti prodloužena, avšak čas k ní nastavený musí býti honorován stejně jako práce přes čas.

#### Čís. 4174.

##### Dopravní řád železniční.

Jest hrubou nedbalostí dráhy (§ 95 žel. dopr. ř.), bylo-li zboží, odevzdané ku přepravě jako rychlozboží, přeloženo do vozu naloženého obyčejným zbožím.

(Rozh. ze dne 23. září 1924, Rv II 338/24.)

Žalobce zaslal dráhou do stanice O. maliny jako rychlozboží. Ve stanici F. byla zásilka přeložena do vozu pro obyčejný náklad, čímž doprava se zdržela a maliny došly do stanice určení zkažené. Žalobě na dráhu o náhradu škody bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

#### d ů v o d ů:

S hlediska dovolacího důvodu čís. 4 §u 503 c. ř. s. odporuje žalovaná strana právnímu názoru odvolacího soudu, že zásilka došla do O. opožděně pro hrubé zavinění dráhy. Dovolání nelze dáti za pravdu. Jest ovšem správné, že hrubou nedbalost železnice musí dokázati žalobce, a že jen podle určitých konkrétních okolností každého jednotlivého případu lze posouditi, zda jde o nedbalost hrubou, či jen lehkou, či jen o pouhé omluvitelné, při železniční dopravě neodvratitelné přehlédnutí. Odvolací soud neuznal však na hrubou nedbalost z pouhého značného zpoždění zásilky, nýbrž z prokázané konkrétní jeho příčiny, totiž z toho, že zásilka, ač byla odevzdána ku přepravě jako rychlozboží, byla ve stanici F. přeložena do vozu, naloženého obyčejným zbožím nákladním. Odvolací soud pokládá toto pochybení právem za hrubou nedbalost, neboť nejobyčejnější pečlivost vyžadovala, by, když si dotyčný železniční zřízenec neuvědomil, že zásilka, obsahující čerstvé, rychlé zkáze podléhající maliny, nesnese tak dlouhé přepravy jako jiné zboží, dbal aspoň toho, že jde podle nápadného označení nákladního listu i přepravního listku červeným orámováním o rychlozboží, které vyžaduje při další přepravě jiné a rychlejší manipulace, než obyčejný náklad, a musí